

Aili Raud
Kaev keldris

Aili Raud
Kaev keldris

Toimetaja Viiu Männik
Kujundaja Lea Sõmer
Kaanepilt Maarja Pärtna

ISBN 978-9949-9000-9-1

Tunavik ja Eipäev

Argouse metamorfoos

Argus istus ja itsitas omaette. Kärbes kõditas säärekarvu ning teise jalaga säärt sügades kukkus ümber põlvest riivatud raamatuvirn. Nagu alati, olid virna alumisteks jäänud pehmekaanelised ja väikseformaadilised. Ja nagu alati, juhtus see, mis juhtuma pidi, kui sellisele vundamendile paar täispaksu köidet peale asetada.

Argus polnud olnud algusest peale selline. Arguse nimi oli olnud Argos. Tuntud ristsõnategelane, mütoloogiline hiiglaslik sajasilmne jumalatevalvur. Tema vanemad lootsid temast palju. Ta pandi eliitlasteaeda, siis kallisse kooli. Kuid kui tal katus ära sõitis, siis, nagu isegi mõistate, on O ilma katusega U. Argus allus looduseadustele ja kuna teised tähed oma ülemise neljandiku kadumise tõttu eriti ei muutunud, vormistas ka dokumendid ümber. Tema vanemad andsid kirjaliku nõusoleku ja häbenesid seda teemat.

Kõik juhtus päeval, mil päike paistis. Päike polnud süüdi. Keegi polnud süüdi. See lihtsalt läks nii.

Päike on ilus. Päike on hea. Ehk mitte küll siis, kui kõrbes kulmutu-ripsmetuna ringi roomad ja kullid su maksa nokivad... Aga meie põhjamaises kliimas on päike parem kui see igitavaline igikestev sügis.

Seega – oli päike. Ja see eeldas positiivsust ja vaadet tulevikku. Argos oli just lõpetanud gümnaasiumi,

pääsenud igaveseks sõjaväest ning pisut närve ja palju bussiraha kulutades sisse saanud kõrgkooli.

Kõik oli täpselt nii, kuidas peab!

Argos oli vastassugupoole suhtes üsna himuralt, kuid häbelikult meelestatud.

Argos oli filosoofia ja religiooni suhtes sama meelt.

Oma vanemaid ta sallis, kuid ei austanud.

Polnud noormehel seega ei armsamat/armukest, jumalat/jumalust ega kodutunnet.

Argosel oli mobiiltelefon ja pangakaart.

Olematud jumalad muutsid olukorda, seisukohta ja asukohta.

Õhtu oli olnud tormiline ja lõbus. Filosoofilised arutlused, mis ei viinud kuhugi ja mille eesmärk oli sõnade ja mõtete mäng. Väike suvine snaps ja paar sigaretti.

Ja siis muutus intelligentne vestlus sujuvalt lihtsalt tõuvazajesh-menja-lällamiseks. Aga Arguse mäletamist mööda kismaks ei läinud.

See oli siis olnud õhtu, mille lõpp kiskus pisut uduseks.

Hommikul oli rahulik, soe ja valge. Polnud mürinat, olid selged loodushääled. Lõvid just ei möiranud, kuid konnad krooksusid ja linnud siristasid. Ja paar meetrit Argose peast lesisid pooleldi samblasse kasvanud põdrasarved. Või olid need kitse omad. Või hirve? Argos polnud sel alal spetsialist. Kõik väljasõidud loodusesse olid ümbritsetud sellise mürina ja käraga, et iga vähegi tervem loom end kärmelt vaateväljast koristas.

Rebane on punane, kaval ja valge sabaotsaga. Karu on suur ja kohalikes oludes pruunikas. Hunt on hall ja kuri, koera moodi. Jänesel on pikad kõrvad ja lühike saba. Oravad on nagu Kadriorus nähtud. Põdral on sarved, kitsel ja hirvel vist ka. Mis seal vahet. Ja siis on veel igasuguseid vähem ja rohkem karvaseid, aga nendest puudus Argosel üldse mingi täpsem ettekujutus.

Ja lõppude lõpuks polnud ta ju zooloogiat õppima asunud, vaid ikka juurat.

Argos ajas end püsti. Hetkeks oli tal valus ja paha. Pea käis ringi ja magu hakkas kahtlaselt tõmblema. Ta toetas end seljaga vastu puutüve ja ahmis suurte sõõmudega õhku. Värske metsaõhk aitab alati! Aitaski. Metsaõhk metsakohina vastu!

Pea lõi selgemaks. Päkapikkude paraad keele peal nõudis tungivalt *unalkohoolset* vedelikku.

Ja (nagu klaver põõsas) vonkleski siinsamas kõrval allikas, selge kui Eviani lauavesi.

Argos kartis küll sugu- ja nakkushaigusi, kuid kuna ühtki R-kioskit silmapiiril ei paistnud, otsustas ta teha kangelasliku sammu allika suunas. Siis tegi ta veel teisegi sammu ja jõudiski kohale. Vesi oli külm ja hea. Lõi pea selgeks. Silmad lõi ka selgeks. Isegi kuulmine paranes. Päike paistis. Linnud enam ei laulnud, mõni üksik vidistas nii omaette joriseda. Päise leitsakulise päeva ajal ei hakka ükski ettevõtlik suleline oma energiat hääleharjutuste peale raiskama. Ka see üksik konn, kes armuvalus röökis, oli skisofreenilise käitumise pärast metsas üldise põlu all. Kuid kuna laaneelanikud on suht sallivad, jäeti ta ellu.

Argos avastas, et vesi kõlbas küll joogiks, kuid söögiks ei sobinud tema mitte. Mobiiltelefon oli levist väljas, Seega jäi ära pitsa ja õlle tellimine. Ka tellitava sihtkohta poleks Argos osanud kirjeldada. Metsa, allika ja sarvepaari juurde skisofreenilise konna lähedale. Jah, see ei läinud mitte. Pangakaart, teine asendamatu abimees igal elujuhtumil, ei aidanud samuti mitte üks teps.

Saabus paanika. Hiilides, kuid järjekindlalt, võika irvituse saatel. Argos nägi teda puu tagant puu taha peitudes lähenemas. Alludes tugevama õigusele, ei hakanudki ta eriti vastu. Pisut karjunud, nutnud, küünte ja pangakaardiga maad kraapinud ning mobiiltelefoni aku lahti visanud ning jälle kokku lappinud, väsis ta lõpuks ära.

“Aitab nüüd küll,” ütles ta paanikale. See kui mõistlik mees oli asjaga nõus ja valgus minema. Argos jäi selg vastu puud istuma, pööras näo päikse poole ja sulges silmad.

Ja siis see juhtus.

Ja siis see juhtus.

Nagu sada aastat sõda ja vaeva oleks temast ühtäkki üle käinud ning siis sama kiirelt kadunud. Ta hing sai kerge ja süda puhas. Esimene korts, mis näkku ilmus, oli naerukurd silmanurgas.

Ma ei pea ju midagi, mõtles Argus. Argus, jah, sest nüüd oli katus sujuvalt ära sõitnud. Kanaari saartele või kuhu iganes.

Argusel oli vist esmakordselt elus hea. No kohe nii hea ja mõnus. Ta tõmbas end hetkeks päikse käes kerra ja

tukastas. Tukunäos nägi ta, kuidas metsaloomad talle söödavaid metsaande kokku tassivad. Karbonaadi ja mett ja pähkleid ja muud head-paremat.

Virgudes polnud küll söögihunnikut, kuid ka nälg oli nagu kustunud.

Argusel polnud enam kiiret. Mitte kuhugi.

Iga täie mõistusega inimene oleks hakanud otsima teed tsivilisatsiooni suunas, mingeid märke maha jättes (kolmekaupja ja võimalikult mittelooduslikke, eriti hea kui läikivad või helitekitavad) või kuidagi muud moodi tegutsedes.

Argus lihtsalt istus, jalutas pisut ringi, nuusutas, kuulatas, noppis paar maasikat, jõi allikast ja tema katusea peas kolkis vaid üks mõte – hea!

Ta üritas meenutada eilset päeva, üleeilset, sisseastumiseksameid... Ei meenunud. Mõttetus. Tühine.

“Kas ma läksin nüüd lolliks või sain targaks? Sain lolliks või läksin targaks?” arutles Argus. “Kumb on siis algne seisund, lollus või tarkus? Ja kas teine tunne paljastab algse või siis katab algupärandi?”

Ei jõudnud Argus selle arutlusega kuhugi, nagu ikka sellistel juhtudel. Kuid seekord ei tundnud ta enam kirge end tõestada, vaid nautis mängu ilu. Sõnamängu, mõttemängu. Nagu inimene, kes teab, et mäng on mängu pärast, võitjaid ja kaotajaid ei ole.

Vist esimest korda elus tundis Argus, et ta on.

Et ta on ise.

Ja et ta ei pea. Ta võib.

Nii oli hea ja süda sai kergeks.

Nädal aega hiljem tuli ta koju. Silm säras ja habe kasvas ja kõhnemaks oli ta ka jäänud. Külaskäik psühhiaatrite-
psühholoogide juurde oli formaalsus vanemate
rahustamiseks ja rahakoti tühjendamiseks.

Argus tunnistati normaalseks.

Ta ju oligi seda.

